

Johannes Brahms á føroyskan pall

Tann 20. og 21. november fer Havnarkórið á pall við verkinum „Ein deutsches Requiem“ eftir Johannes Brahms. Brahms var týskur komponistur, ið livdi frá 1833 til 1897. Hann taldist millum fremstu tónasmiðir í 19. øld

Dagfinn Olsen

Havnarkórið fer tann 20. og 21. november á pall við „Ein deutsches Requiem“ hjá Brahms. Dirigentur verður Willi Gohl, Berghild Poulsen syngur sopran, Lars Thodberg Bertelsen bariton, og í kórnum eru limir í Havnarkórnum og onnur.

Olavur Hátún venur kórið og Jóhannes Andreassen er repitør. Á konsertini er verkið ikki fyri orkestur, men fyri 4 handað klaver. Við klaverið sita Jóhannes Andreassen og Helene Ringkenberg.

Brahms

Johannes Brahms var føddur í Hamburg í 1833. Hóast tónleikurin kann vera romantiskur, so verður hann eisini mettur sum komponistur, ið hevur hildið fast við týskan siðarv.

Í alfróðini hjá Lademann verður m.a. sagt um Brahms, at verk hansara sameina ymsar menniskjasligar og tónleikaligar mótsetningar. Hóast hann vaks upp við tyngnu norðurtýsku tónleikatrúðirini, so skrivaði hann ljómandi og við innlívning í vals og ungarskar dansir. Sum seinromantikari gav hann sonatuforninum røpsodiskt smíð og hann menti Beethoven kendu symfoníuna fram ímóti impressionismu. Gransking av Bach og øðrum fekk stílbrot úr farnum tíðum inn í hansara tónleik, eins og fólkavisan fekk týðning fyri Brahms.

Pápi Johannes Brahms, Johann Jakob Brahms, (1806-1872), var hin fyrsti í familjuni at taka tónleikin til sín sum livibreyð og hann flutti í 1926 til Hamburg. Annars var hann av bóndasetti og kom frá Holstein-økinum. Hann byrjaði sum gotu- og dansitónleikari, men kom seinni í býarorkestrið. Tann 9. juni 1830 giftist Johann Jakob við henni, sum var genta í húsi hjá honum - tann 17 ár eldri Johanna Henrika Christiane Nissen.

Johannes var næstur í barnaflokkinum. Nakað eftir fingur tey trýja barnið, ið kallaðist Fritz. Hann starvaðist eitt skifti sum tónleikalerari í Venezuela og doyði í Hamburg 5. november í 1865.

Johannes fekk óivað fyrstu tónleikfrálæringuna frá pápa sínum, men fekk sum 7 ára gamal tímar hjá Otta F. W. Cossel. Við eina konsert í 1843 fekk Brahms góða móttöku og ein amerikanskur umboðsmaður ætlaði at leiða hann á ein túr um

USA sum undurbarn, men lærari hansara hevði nóg mikið at viti til at seta seg ímóti hesum.

Cossel legði til merkis, at Brahms hevði hug at komponera. Hann setti seg í samband við sín lærara, Marxsen, ið tosaði við Ignaz Seyfried, ið var kendur og sum tók Brahms til sín og hevði teorítímar við honum.

Foreldrin hjá Brahms høvdu eina inntøku, ið ikki rakk so langt, so ungi Brahms nýtti allar møguleikar at tosa fyri pápanum sum tónleikara til almenn og privat tiltøk. Sum komponistur og tilrættisleggjari fyri litla orkestrið, ið pápin leikti við, vann hann sær royndir.

Brahms hevði sína fyrstu solokonsert 21. september í 1848. Tá Eysturriki og Russland í 1848 stóðuðu uppreisni í Ungarn, kom ein streymur av uppreisnarfólki til Hamburg ávegis til Amerika. Summi settu búg í Hamburg og høvdu sín tónleik við sær. Soleiðis fekk eisini Brahms kunnleika til ungarskan tónleik og forvitnisliga heimn við t.d. brotnum og ólíka rútmum. Slíkt, ið seinni setti dám á avrik hansara.

Schumann

Síðani koma ár, har unglingin Brahms ferðast, hevur konsertir og vitjar ymisk fólk og knýtir vinabond.

Millum annað hitti hann Robert og Clara Schumann. Schumann, ið fyri Brahms stóð sum nakað av eini fyrirmynd, helt nógv av bæði spælinum hjá Brahms og av tónleikinum. Schumann rósti Brahms í hálfloygdari grein, nevnd Neue Bahnen.

Brahms var ikki heilt óvanur við rós, men tá viðurkenning kom frá so høgum stað, so var hetta bæði ábyrgd og ein byrða hjá honum. Hann vendi aftur til Hamburg, men frætti so um nervasamanbrot Schumann og vendi aftur til teirra at hjálpa. Á vitjanini vaktust kenslur í honum fyri Clara Schumann, ið var 14 ár eldri enn hann. Brahms gjørdist ovurhonds bergtikin og tá Robert Schumann doyði 29. juli 1856, vaks fram ein nærum býttisligur og barnsligur ungdomskarleiki fyri Clara. Brahms fór í mars og apríl í 1858 til Berlin fyri at hitta Clara, ið búði hjá mammu síni. Brahms hitti tó seinni sama ár Agathe von Siebold, og hann umhugsaði at gifta seg. Hetta kom tó til einkis, men tað hjálpti honum yvir sín býttleika í Clara.

Wien

Í 1859 fer hann aftur til Hamburg. Spælir, skrivur og hevur ymisk stórv. Hann ger seg meira og meira kendan sum mótstøðumann mótvegis teim etableraðu kreftunum innan tónleikalív har og hevur helst ikki grunað, hvussu trupul ein leið kann gerast á tann hátt.

Hann vónaði í Hamburg at leggja lunnar undir listaveg sín og hevði okkurt starv í hyggju, har dirigenturin skjótt mátti frá

fyri aldur. Hann fór í 1862 til Wien, europeiska tónleikahøvuðsstaðin, og hugsaði, at vildu tey hava hann til eitthvørt í Hamburg, so máttu tey senda boð eftir honum. Lítið grunaði hann tá, at hann ongantíð aftur skuldi búgva í Hamburg.

Tað gekst honum væl í Wien. Hann skrivaði tónleik, spældi, hevði okkurt starv og knýtti vinabond.

Í 1964 var Brahms aftur í

Hamburg fyri at royna at bjarga hjúnalagnum hjá foreldrum sínum, men til fánýtis. Í januar 1865 doyri mammann og hann er til jarðarferðina. Deyði hennara gjørdi hann keddán, eisini tí, at tað var ikki eydnast honum at bjarga hjúnalagnum. Pápin lýsti í oktober sama ár, at hann giftist Caroline Schnack, ein 18 ár yngri einkja, ið hevði ein son. Brahms hevði góð sambond við hana restina av ævi síni og tá pápin doyði, forsyrgdi hann

Johannes Brahms